

عنوان مقاله:

بررسی مسئله «بداء» از دیدگاه فریقین در قرآن و سنت

محل انتشار:

پژوهشنامه مذاهب اسلامی، دوره 7، شماره 14 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 25

نویسنده:

عزت الله مولایی نیا - دانشیار گروه علوم قرآن و حدیث، دانشگاه قم، قم، ایران.

خلاصه مقاله:

«بداء» در لغت به دو معنا است: «ظهور بعد الخفاء» و «پیدایش نظریه جدید». در کلام امامیه به معنای تحولات تکوینی حوزه «محو، اثبات» است که در علم مخزون پروردگار از پیش تعیین شده است. در واقع، به پیروی از اهل بیت (ع)، به گونه استعاری، به علم مخزون پروردگار اطلاق شده است. همه اینها بر جواز عقلی و وقوعی «بداء» در حوزه «محو، اثبات» دلالت دارد: آیات مربوط به مقدرات لوح «محو، اثبات»، روایات ابواب دعا، توبه، صله ارحام، بر والدین، صدقات ایمان، تعاون بر بر، تقوا و پرهیز از تعاون بر اثم، عدوان و آثار مثبتشان مانند افزایش عمر و رزق، تبدیل شقاوت به سعادت و آثار منفی ترک آن مانند کاستی عمر و رزق و بروز شقاوت، مصیبت ها و عذاب های دنیوی که فریقین آنها را پذیرفته اند و در مجامع حدیثی و تفسیری شان درباره آنها به توافق رسیده اند. اما پژوهشگران عامه، علی رغم پذیرش همه اینها و آثار وضعی شان، از به کار بردن نام «بداء» بر امور فوق طفره می روند. پژوهش پیش رو اثبات می کند که نزاع میان فریقین نزاع لفظی است؛ زیرا هر کس پذیرش توبه، شفا، بیمار، استجابت دعا، تغییر شقاوت به سعادت، تبدیل سیئات به حسنات و ... را ملتزم شود، قهرا باید لوازم عقلی اش را پذیرا باشد.

کلمات کلیدی:

بداء، شیعه، عامه، قضا و قدر حتمی، اثبات

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1246668>

